

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

1. Nacrti medijskih zakona

Krajem jula vlada je utvrdila predloge medijskih zakona i prosledila ih Narodnoj skupštini na usvajanje po hitnom postupku. Do kraja jula zakoni nisu bili usvojeni, ali je okončana rasprava o predlozima zakona u načelu, nakon čega je preostalo da se u prvim danima avgusta raspravlja o predlozima zakona u pojedinostima i da se glasa o predlozima zakona. Od momenta usvajanja Medijske strategije do momenta upućivanja medijskih zakona u Skupštinu medijska i novinarska udruženja su konstantno insistirala na što hitnijem usvajanju medijskih zakona. S druge strane, u situaciji u kojoj se sa implementacijom Medijske strategije već toliko kasnilo, pitanje je da li se ubrzanom procedurom usvajanja predloženih zakona više gubi ili dobija.

U medijskim izveštajima moglo se pročitati objašnjenje predstavnika predlagača zakona, resornog ministra Tasovca, koji je ukazao na to da se ubrzanom procedurom usvajanja predloženih zakona ne narušava dostojanstvo parlamenta, da je potpuno poštovana procedura, kao i da „sigurno ne bi ušli u skupštinsku proceduru po hitnom postupku da nije bilo poplava”. S druge strane, formalno obrazloženje za hitno usvajanje zakona zasnovano je na potrebi uspostavljanja zakonskog okvira za kvalitetnije informisanje građana i uređenja medijske scene u skladu s praksom kakva postoji u državama EU, dok se o uticaju majskih poplava na dinamiku usvajanja zakona ne govori. Formalno, evidentno je da je procedura predviđena Poslovnikom Narodne skupštine ispoštovana. Naime, zakon se može doneti po hitnom postupku, između ostalog, ako se donosi radi „ispunjenja međunarodnih obaveza i usklađivanja propisa sa propisima Evropske Unije”. S druge strane, imajući u vidu da se radi o usvajanju tri zakona koji uređuju oblast koja je poslednji put sistemski uređena pre više od 10 godina, pitanje je nije li zapravo bilo korisnije ostaviti više vremena narodnim poslanicima da se bolje upoznaju sa nacrtima i formiraju mišljenje o predloženim rešenjima. Naime, vlada je utvrdila predloge zakona 27. jula, a oni su se već 28. jula našli u skupštinskoj proceduri, odnosno ekspresno su „prošli” nadležne odbore, da bi se na kraju načelni pretres o sva tri predloga zakona okončao već 30. jula. To znači da su poslanici imali svega dva dana da se upoznaju s predlozima zakona i eventualno podnesu amandmane. Ovo je za posledicu imalo nizak kvalitet rasprave u parlamentu koja se, umesto predloženim rešenjima, više bavila ispraznim nadmudrivanjem o tome koji je skupštinski saziv i koja skupštinska većina, bivša ili aktuelna, donela više zakona po hitnom postupku.

Imajući u vidu da je javna rasprava o setu medijskih zakona održana u martu i oktobru 2013, da su nacrti u međuvremenu nekoliko puta slati na ekspertizu Evropske komisije (poslednji put početkom jula), ono što je moglo biti učinjeno, iako nije obavezno, jeste to da po povratku iz Brisela a pre upućivanja na Vladu, nacrti budu objavljeni, čime bi zainteresovanoj javnosti i građanima Srbije bila data mogućnost da se sa nacrtima bolje upoznaju. Takođe, čak i ako je po oceni Vlade to bilo nepotrebno, moglo je biti određeno više dana za raspravu, imajući u vidu važnost materije, kao i praktičan razlog da se u žurbi često provuku greške koje u primeni potom stvaraju veoma velike probleme. Na kraju, brzim usvajanjem tekstova zakona na sednicama nadležnih odbora (na kojima nisu prisustvovali predstavnici medijske zajednice) propuštena je i poslednja šansa da se završna faza ovog procesa demokratizuje. Način usvajanja nepotrebno je konfrontirao vladu i medijsku zajednicu i bacio senku na inače, za srpske prilike, prilično transparentan postupak u kome su nacrti pisani, posebno nakon rekonstrukcije Vlade Srbije septembra 2013. godine, ali i na same zakonske tekstove koji, nesporno, uvode brojna pozitivna rešenja koja bi mogla da pospeše razvoj medijskog sektora.